

Älgstammen i Torp södra ÄSO

Vintern 2012/2013

RESULTATBLAD 03 2013

Torp södra ÄSO har låtit Svensk Naturförvaltning AB analysera älgstammens storlek, sammansättning och utveckling i älgskötselområdet. Syftet har varit att presentera ett underlag som kan användas som ett stöd i den lokala älgförvaltningen.

FRÅN ÄLGBOBS TILL ÄLGAR

Flera metoder används för att beskriva älgstammens storlek, sammansättning och utveckling. Respektive metod har sina för- och nackdelar men om de används i kombination med varandra får man ett säkrare underlag. Med statistik från avskjutning och älgobs kan man kontinuerligt följa stammens utveckling och få en uppfattning om den rådande trenden i tillväxten. Med regelbundna flyginventeringar kan man också med större säkerhet beskriva det faktiska antalet älgar.

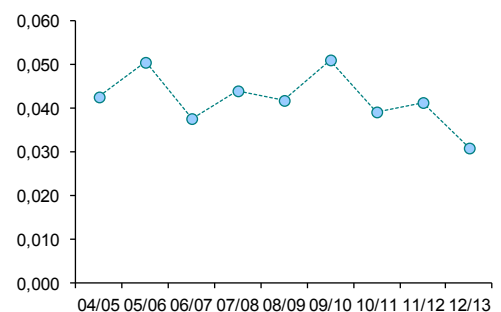
Resultaten för Torp södra ÄSO kommer från en modellberäkning där vi vägt samman uppgifter om hur många älgar av olika kategorier som observerats respektive skjutits. En sådan beräkning förutsätter att det finns data insamlade från en serie av år. I detta fall fanns nio års data med början 2004. Viktigt att tänka på är att beräkningarna aldrig blir bättre än kvalitet på indata. Inkonsekvent insamling av älgobs, rapportering av skjutna älgar etc. innebär således en risk för att bilden av hur älgstammen har förändrats över tiden och ser ut idag blir skev.

ÄLGBOBS OCH AVSKJUTNING

Antalet mantimmar i Älgobsen har varierat under perioden och var som lägst senaste året (figur 1). Antalet obestämda älgar har även det varierat. Båda delarna kan ha en negativ inverkan på resultatens tillförlitlighet.

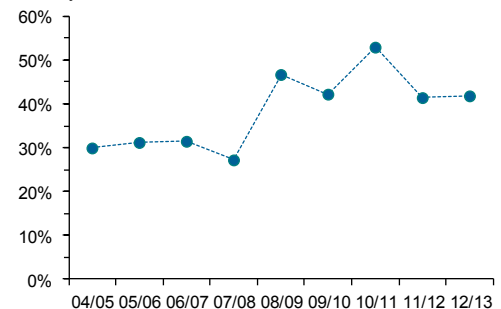
Andelen tjur bland vuxna älgar har ökat under den senare halvan av perioden, från ca 30% till i genomsnitt över 40% (figur 2). Andelen kalvar av totalt skjutna djur uppvisar en nedåtgående trend (figur 3). I genomsnitt har 42% av de älgar som skjutits varit kalvar.

Obs per mantimme

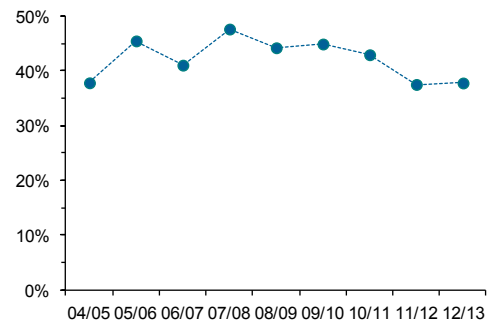
Figur 1

Andel tjurar av vuxna

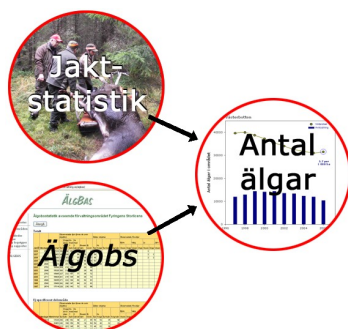

Figur 2

Andel kalvar

Figur 3

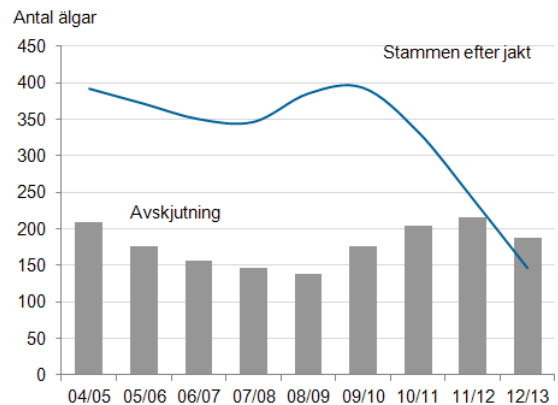

STAMMENS UTVECKLING

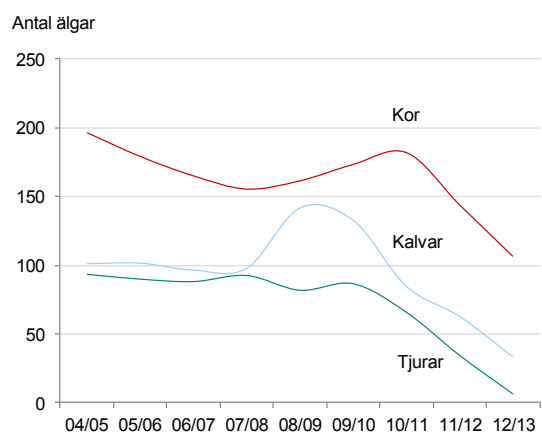
Antalet älgar i området är, enligt beräkningarna, knappt 150 stycken vintern 2012/2013 (figur 4, tabell 1). Om detta stämmer så är det en rejäl nedgång från ca 400 älgar i början av perioden. Trenden är också klart nedåtgående, något som man även kan se av antalet obsar per mantimme (figur 1). I faktiskt antal älgar är dock nedgången skarpare. Denna utveckling har sin förklaring i hur reproduktion och avskjutning sett ut under senare år: Antalet kalvar per ko har varit lägre än genomsnittet tre år i rad och före jakten 2012/2013 beräknades antalet till 0,60 vilket var klart under medelvärdet för hela perioden (0,75). Avskjutningen föll under några år men har därefter gått upp. Senaste jakten sköts dock något färre älgar än året före. Dock har de under flera år skjutits betydligt fler kor än tjurar, vilket bidrar till att minska stammen.

Fördelningen av tjurar, kor och kalvar efter jakt 2012/2013 var ojämn (tabell 1) och är förmodligen en följd av brister i indata snarare än en rättvisande beskrivning av stammens sammansättning. De flesta åren har andelen kor varit lika stor som andelen tjurar och kalvar tillsammans (figur 5).

En modellberäkning av älgstammens utveckling beskriver utvecklingen av älgstammen under hela tidsperioden. Det innebär att när man lägger till data från senaste året och gör om en beräkning kan resultaten från tidigare år skilja sig något från vad som redovisas i denna rapport.

Figur 4

Figur 5

Foto: Magnus Nyman

Tabell 1. Älgstammen i Torp södra ÄSO 2012/2013

	Före jakt	Efter jakt
Älgar	335	147
Älgar per 1000 ha	8,8	3,8
Tjurar	55	6
Kor	174	106
Kalvar	105	34
Kalv/ko	0,60	0,32
Könskvot	24%	6%